

[Evald Kristensen.]

ud og maler byen rød, det er den tavse gruppe. Men skal retten til at være menneske også omfatte vore åndssvage børn og unge, er det os i folketinget, der bærer det tunge ansvar, et ansvar, som vi ikke kan skubbe fra os.

I de nordjyske blade er der bragt referater af forældreaftener på Frederikshavns eksternatskole, hvor skoleleder og undervisningsleder gjorde rede for skolens forhold og oplyste, at der var mangel på lærerkræfter både i Frederikshavn og i Thisted, at man måtte lukke for tilgangen og sætte børn på venteliste, og at en specialklasse i Thisted overhovedet ikke kom i gang grundet på lærermangel. Der stod videre i artiklen, at finansudvalget havde afvist at bevilge de fornødne midler til ansættelse af lærere. Til det sidste kan jeg sige, at finansudvalget aldrig har afslået, men heller ikke modtaget en sådan ansøgning.

Forsorgschef Bank-Mikkelsen har i de samme blade kommenteret forældreforeningens protest over for de urimelige forhold. Han siger om mangelen på træningsskolepladser i Nordjylland, som er opgjort til 400, at vi har et fortolkningsspørgsmål med hensyn til træningsskolerne. Socialministeren mener ifølge forsorgschefen, at der ikke for øjeblikket er lovhjemmel efter 1959-loven.

Det er af hensyn til børnene og deres forældre, jeg har stillet mit spørgsmål. Lad os få en afklaring af, hvor ansvaret ligger, for vi trænger til en afklaring. Hvordan vil ministeren sikre den ret, som åndssvage børn har til undervisning og oplæring?

Socialministeren (Nathalie Lind): Ved loven om forsorgen for åndssvage af 1959 blev der indført undervisnings- og oplæringspligt for de åndssvage børn, som på grund af deres åndssvaghed ikke kunne følge undervisningen i folkeskolen. I samme lov er det pålagt socialministeren at drage omsorg for, at der findes de til enhver tid fornødne institutioner og andre hjælpeforanstaltninger til opnåelse af forsorgens formål.

Som det blev nævnt i motiverne til forslaget til åndssvage-loven, er grundrunden for, at der i loven indførtes regler om den omhandlede undervisningspligt, den, at man ønskede at fjerne en dengang bestående

tvivl om, hvorvidt åndssvage børn var undergivet undervisningspligt. Motiverne omtaler også, at der havde fundet indgående overvejelser sted i det udvalg, på hvis forslag lovforslaget byggede, vedrørende det nærmere indhold af denne undervisningspligt.

Jeg vil erindre om fra dette udvalgs betænkning, at man var helt klar over, at der kunne hengå længere tid med at få de nødvendige bevillinger til skoler for åndssvage, og udvalget turde derfor kun foreslå undervisningspligten med den begrænsning, at forsorgen ikke kunne love straks at give alle børn undervisning. Indtil der var skoler nok, måtte undervisningspligten derfor kunne opfyldes ved, at forsorgen på anden måde drøg omsorg for de henviste børn.

Det afgørende i denne sag er efter min opfattelse, at hele realiseringen af den nyindførte undervisningspligt således altid har været nøje knyttet til den rytme, hvori forsorgens skoler og andre institutioner har kunnet udbygges, men den er også nøje knyttet til de synspunkter, man til enhver tid må anlægge om arten af de institutioner og den form for oplæring m. v., som man vil tilstræbe.

Mit direkte svar på det stillede spørgsmål om, hvad jeg agter at gøre, ligger derfor i dette, at jeg kan sige, at den udbygning, der nu har været i gang i de godt 10 år, som er gået, siden vi fik åndssvage-loven, vil fortsætte.

Når der nu af spørgeren nævnes tal, som skal belyse pladsmangelen, synes jeg også, det må være rigtigt at nævne nogle tal for det, som hidtil er gjort. I 1960-61 havde vi i skoler, børnehaver m. v., altså eksterne pladser i forsorgen, 1.750 pladser. Ved begyndelsen af dette finansår havde vi ca. 6.000. Samtidig er der sket en forøgelse af de interne pladser fra ca. 8.200 til ca. 9.300, samtidig med at der er foretaget væsentlige forbedringer. Det ville have været ønskeligt med en endnu hurtigere udbygning, men som jeg allerede har nævnt, havde man ikke ved gennemførelsen af åndssvage-loven forestillet sig en hurtigere udvikling, og trods dette fandt man dengang, at indførelsen af en undervisningspligt havde en god begrundelse bag sig.

Må jeg i øvrigt tilføje, at udbygningen af de her omtalte institutioner har en høj prio-